

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 6 ขั้นตอน (ดูแผนภูมิที่ 1 ประกอบ) ดังนี้

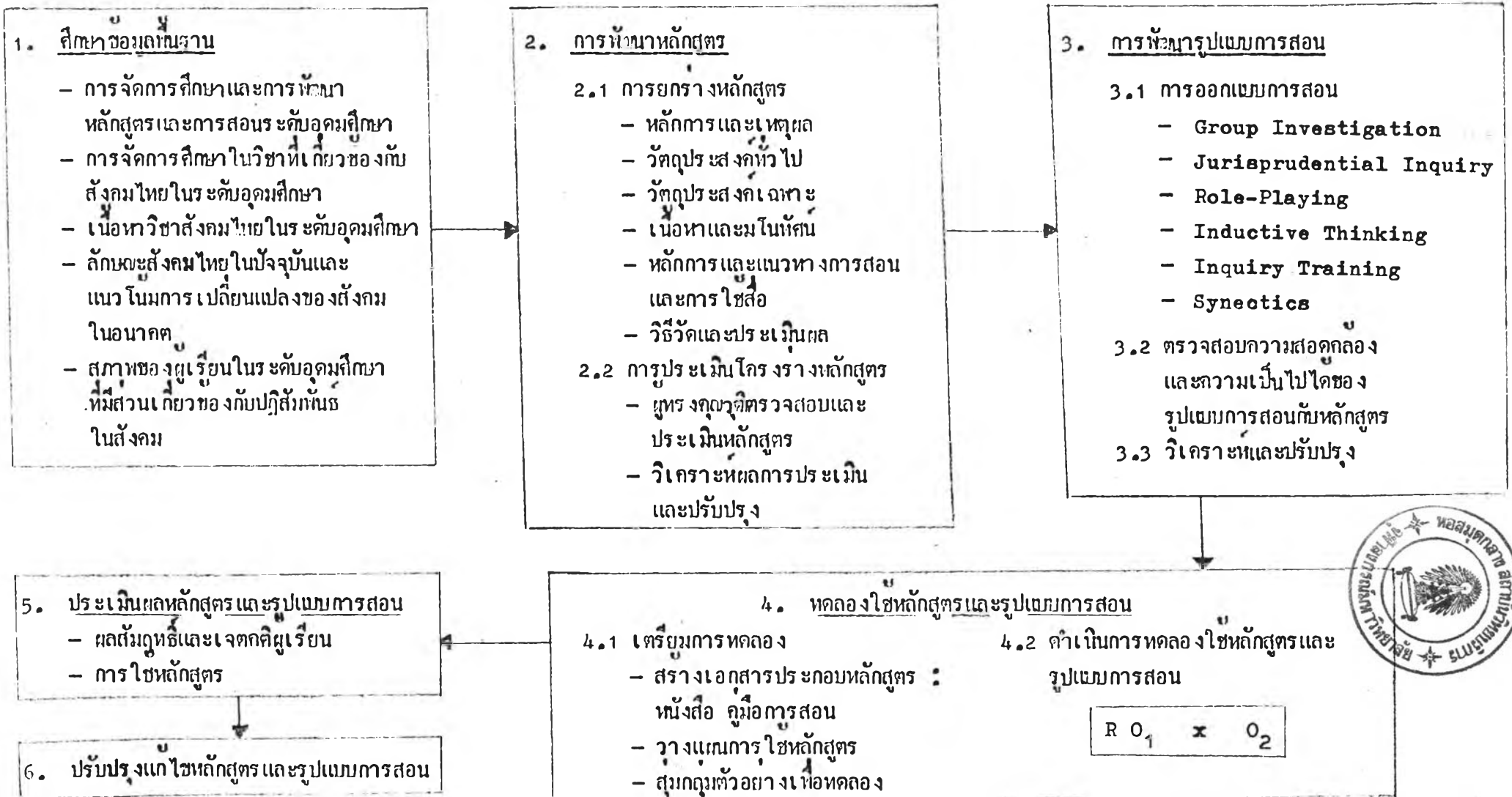
ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยแยกศึกษาข้อมูลแต่ละด้าน คือ (1) ข้อมูลด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา (2) ข้อมูลด้านการจัดการศึกษาและเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยปัจจุบัน (3) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และ (4) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ในสังคม

แหล่งข้อมูลพื้นฐาน คือ เอกสารและข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยนักพัฒนาหลักสูตร นักการอุดมศึกษา นักสังคมวิทยา ผู้สอนและนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่เป็นเอกสารและเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม แล้วสรุปผลการศึกษาโดยการบรรยายและใช้แผนภูมิประกอบการบรรยาย

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร เริ่มด้วยการสรุปข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษามายกร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย (1) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมไทยในปัจจุบัน (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ (3) การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาและประสบการณ์ (4) การเสนอแนะหลักการและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (5) การเสนอแนะแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

เมื่อยกร่างหลักสูตรแล้วจึงประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อนุมัติจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ขั้นที่ 3 การหารูปแบบการสอน โดยการออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร
ด้วยการกำหนดรูปแบบการสอน วิธีการสอน ระยะเวลาการสอน เทคนิคการสอนและจัดทำเป็น
โครงการสอนระยะยาว

ขั้นที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน แยกเป็น 2 ขั้นตอน คือ
(1) ขั้นเตรียมการ ได้แก่ การสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร (2) ขั้นทดลองใช้หลักสูตร
และรูปแบบการสอน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลหลักสูตร แยกประเมินผลหลักสูตร 2 ด้าน คือ
(1) ด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชาสังคมไทยร่วมสมัย (2) ด้านผลการใช้
หลักสูตร เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ 6 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการสอน โดยการนำข้อสรุปที่ได้
จากการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

1. ชนิดของข้อมูลที่ศึกษา

1.1 ข้อมูลด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรในระดับ
อุดมศึกษา โดยเน้นศึกษาด้านจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา การจัดหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา
จุดมุ่งหมายและหลักการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา

1.2 ข้อมูลด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป
ที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมไทยในสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นศึกษาด้านจุดมุ่งหมายและโครงสร้าง
ของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป การศึกษาและวิเคราะห์รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยใน
หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับ
สังคมไทย

1.3 ข้อมูลด้านเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยร่วมสมัย
โดยเน้นศึกษาด้านการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
สังคมไทยร่วมสมัย

1.4 ข้อมูลด้านสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มของสังคมไทยในอนาคต โดยเน้นศึกษาด้านสภาพสังคมและปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในอนาคต ลักษณะของสังคมไทยในอนาคต ตลอดจนปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาสังคมไทยในอนาคต

1.5 ข้อมูลพื้นฐานด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมไทยร่วมสมัยและสภาพทั่ว ๆ ไปของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นศึกษาด้านสภาพแวดล้อมและสภาพการดำรงชีวิตของเยาวชนชาวไทยในสังคมปัจจุบัน กระบวนการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสังคมไทยในปัจจุบัน

2. แหล่งข้อมูล เครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ข้อมูลด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การศึกษา ค้นคว้า โดยการอ่านและสรุปจดบันทึกข้อมูล

2.2 ข้อมูลด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมไทยในสถาบันอุดมศึกษา แหล่งข้อมูลได้แก่ หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือนักศึกษา อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษซึ่งสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย ปัจจุบันในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันละ 3 - 6 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 ในสถาบันอุดมศึกษา สถาบันละ 30 คน จากสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 13 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยบูรพาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์ วิทยาลัยครูนครปฐม มหาวิทยาลัยลานนา วิทยาลัยครูลำปาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาลัยครูอุดรธานี และมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาลัยครูสงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และคู่มือศึกษา แล้วสรุปจดบันทึกเป็นข้อมูล

กับการสอบถามข้อมูลทั่วไปค้นหาและจัดการเรียนการสอนจากผู้สอนและผู้เรียนในสถาบัน
อุดมศึกษาซึ่งเป็นตัวอย่าง ประชากรด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐาน

2.3 ข้อมูลด้านเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยร่วมสมัย

แหล่งข้อมูลได้แก่ หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยในสถาบันอุดม
ศึกษา ตำรา หนังสืออ้างอิงและเอกสารประกอบการสอน อาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ
สังคมไทย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมวิทยาและสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปฉบับที่ก
เป็นข้อมูลกับการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วสรุป
เป็นข้อมูลพื้นฐาน

2.4 ข้อมูลด้านสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มของ

สังคมไทยในอนาคต แหล่งข้อมูลได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับผู้เชี่ยวชาญด้าน
สังคมวิทยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปฉบับที่ก เก็บข้อมูล กับการสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบ
สอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วสรุปผลการสอบถามไว้เป็นข้อมูลพื้นฐาน

2.5 ข้อมูลพื้นฐานด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมไทยร่วมสมัย

และสภาพทั่วไปของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา แหล่งข้อมูลได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การศึกษาค้นคว้า
และวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปฉบับที่ก เป็นข้อมูล กับการสอบถาม
นักศึกษาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วสรุปผลการสอบถามไว้
เป็นข้อมูลพื้นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามอาจารย์สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย
ร่วมสมัย แยกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

3.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ด้าน สถานที่ทำงาน ประสบการณ์การทำงาน เพศ อายุ รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยที่เคยสอน
โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเติมคำในช่องว่าง

3.1.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับการจัดรายวิชาสังคมไทยร่วมสมัยเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยคำถามด้านวัตถุประสงค์รายวิชา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและแนวการประเมินผล โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด แทนค่าด้วยระดับคะแนน 5 เห็นด้วยมาก แทนค่าด้วยระดับคะแนน 4 เห็นด้วยปานกลาง แทนค่าด้วยระดับคะแนน 3 เห็นด้วยน้อย แทนค่าด้วยระดับคะแนน 2 และเห็นด้วยน้อยที่สุด แทนค่าด้วยระดับคะแนน 1

3.1.3 ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบ

สอบถามด้าน วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและแนวการวัดและประเมินผล โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเติมข้อความในช่องว่าง

3.1.4 ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นจริงในการจัดการเรียน

การสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อความด้าน ชื่อวิชาที่สอน จำนวนนักศึกษาในชั้น จำนวนปีที่สอน และลักษณะเนื้อหาวิชา โดยสังเขป ต่อจากนั้นจึงสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบร่วมกับเติมข้อความในช่องว่างด้าน การใช้หลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนเจตคติที่มีต่อการสอนรายวิชานั้น ๆ

3.2 แบบสอบถามนักศึกษาผู้เรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ

สังคมไทย แยกเป็น 3 ตอน คือ

3.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านสถานศึกษา ชั้นปีและคณะที่ศึกษา ประวัติการศึกษา รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย เสนอ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเติมคำในช่องว่างรวมกับการเลือกตอบ

3.2.2 ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มใน 10 ปีข้างหน้า โดยสร้างแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ

3.2.3 ตอนที่ 3 ความต้องการและความคาดหวัง

ของนักศึกษาที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการศึกษารายวิชาสังคมไทยร่วมสมัย โดยสร้างแบบสอบถามประเภทประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความต้องการและความคาดหวังมากที่สุด แทนค่าด้วยระดับ

คะแนน 5 ความต้องการและความคาดหวังมาก แทนค่าด้วยระดับคะแนน 4 ความต้องการและความคาดหวังปานกลาง แทนค่าด้วยระดับคะแนน 3 ความต้องการและความคาดหวังน้อย แทนค่าด้วยระดับคะแนน 2 ความต้องการและความคาดหวังน้อยที่สุด แทนค่าด้วยระดับคะแนน 1

3.3 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญทางสังคมไทย แยกเป็น

3 ตอน คือ

3.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านชื่อ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ผลงานและประสบการณ์ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเติมความในช่องว่าง

3.3.2 ตอนที่ 2 ทัศนคติต่อสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน การศึกษา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสารคมนาคม สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โครงสร้างทางสังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย และความคิดเห็นด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยสร้างเป็นแบบสอบถามประเภทเติมความในช่องว่าง

3.3.3 ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อสภาพสังคมไทยในอนาคต (10 ปีข้างหน้า) โดยสร้างแบบสอบถามด้านเดียวและประเภทเกี่ยวกับตอนที่ 2

3.4 แบบสัมภาษณ์อาจารย์สอนและทรงคุณวุฒิด้านสังคมวิทยา

แยกเป็น 2 ตอน คือ

3.4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ด้าน เพศ อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน

3.4.2 ตอนที่ 2 ทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมไทยร่วมสมัย ด้าน วัตถุประสงค์ เนื้อหาและประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โครงสร้างหลักสูตรและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

(1) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเรื่องราวและข้อความรูต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยในระดับอุดมศึกษา โครงสร้างและ สังกะยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและในอนาคต แลวนำความรูที่ได้มา วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด

(2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (tryout) ดังนี้

- แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้สอน รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย จำนวน 5 คน ทดลองตอบ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา การสื่อความหมาย ความครอบคลุมตามเนื้อหา แลวแก้ไขปรับปรุง

- แบบสอบถามนักศึกษา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้นักศึกษารุ่นปี 1 จำนวน 10 คน ทดลองตอบ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา การสื่อความหมาย ความครอบคลุม ตามเนื้อหาแลวแก้ไขปรับปรุง

- แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญทางสังคมไทย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ ผู้สอนด้านสังคมไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไข และให้ขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

- แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนด้านสังคมไทยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมไทย นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ผู้สอนด้านสังคมไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไขและให้ ขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

(3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปใช้จริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร

นำเสนอในรูปแบบของคำบรรยายและแผนภูมิ

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม แยกเป็น

4.2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน นำมา วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แลวนำเสนอข้อมูลเป็นคำบรรยาย และตาราง

4.2.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษา นำมาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แลวนำเสนอข้อมูลเป็นคำบรรยายและ ตาราง

4.2.3 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญทางสังคมไทย และ
แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนด้านสังคมไทย นำมาวิเคราะห์ เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเป็นคำ
บรรยายและสัดส่วน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

1. การยกร่างหลักสูตร

ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาค้นคว้า สํารวจ เก็บรวบรวมและ
วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามขั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการกำหนดหลักการและเหตุผลของ
หลักสูตร จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เฉพาะ เนื้อหา หลักการและแนวทางการจัดการเรียน
การสอน และแนวทางการวัดและประเมินผลตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในการยกร่างหลักสูตร
แต่ละขั้นตอน ดังนี้

1.1 การกำหนดรูปแบบของหลักสูตร ผู้วิจัยศึกษาคุณค่าและ
วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านรูปแบบหลักสูตร และมโนทัศน์ที่สำคัญของกร ะบวนการทางสังคม
แล้วนำความรู้พื้นฐานทั้ง 2 ด้านมาผสมผสานกันเพื่อกำหนดรูปแบบของหลักสูตร

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานดังกล่าว
ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา เป็นหลักสูตรแบบ
เน้นกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากพื้นฐานทางสังคม
และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลัก เนื้อหาสาระในหลักสูตรจึงจัดให้สัมพันธ์กับชีวิต
ของคนในสังคม ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการของสังคม
รวมทั้งได้พบปะหาแนวทางที่ของตนต่อสังคม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มวิชา
พื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรแบบเน้นกระบวนการ
ทางสังคมคือ เป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการสืบเสาะทางสังคม ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา
ทักษะการคิด ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีระบบและเรากความสนใจของผู้เรียนให้
เกิดความตื่นตัวที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ

1.2 การกำหนดหลักการและเหตุผลของหลักสูตร เป็นการ
กำหนดสภาพปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับหลักสูตรสังคมไทยร่วมสมัย โดยผู้วิจัยนำข้อมูล
พื้นฐานที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาสรุปและรวบรวมเป็นสภาพปัญหาและ
ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัย

1.3 การกำหนดจุดประสงค์ แยกเป็น 2 ระดับ คือ จุดประสงค์ทั่วไปกับจุดประสงค์เฉพาะ การกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปนั้นเป็นการวางเป้าหมาย รวมทั้งผลที่ควรเกิดขึ้นแก่ผู้ศึกษา เมื่อใดที่ศึกษาวิชาสังคมไทยปัจจุบันเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนการกำหนดจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและเจตคติของผู้ศึกษาที่มีต่อผลการเรียนวิชาสังคมไทยรวมสมัย

1.4 การกำหนดเนื้อหา ผู้วิจัยพิจารณาสาระสำคัญของเนื้อหา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและจุดมุ่งหมายทั้ง 2 ระดับ ซึ่งมีหลักในการพิจารณาดำเนินการดังนี้

1.4.1 ศึกษาเนื้อหาวิชาด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยรวมสมัย แลวนำเนื้อวิชานั้น ๆ มาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้

1.4.2 กำหนดเนื้อหาซึ่งเป็นสาระสำคัญและเนื้อหา ประกอบลงในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีหลักการดังนี้

1.4.2.1 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้
ทั้ง 2 ระดับ

1.4.2.2 เนื้อหาถูกต้อง ให้ความรู้ความ
เข้าใจแก่ผู้ศึกษา ได้ชัดเจน

1.4.2.3 เป็นเนื้อหาที่เมาะกับความสนใจ
และประสบการณ์ของผู้ศึกษา

1.4.2.4 มีความเหมาะสมระหว่างเวลา
และเนื้อหา

1.4.3 กำหนดหลักการและแนวทางในการจัดการ
เรียนการสอน ผู้วิจัยพิจารณาจากมโนทัศน์ของเนื้อหา และพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรทั้ง
2 ระดับ แล้วจึงกำหนดหลักการและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามแนว
กรรณวนการทางสังคม พร้อมกับแนวทางการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และการใช้สื่อ
ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.4.4 กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน
การสอน จุดมุ่งหมายสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคือ การดูความ

เปลี่ยนแปลงของผู้ศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ ความคิดและความเข้าใจ (2) ด้านเจตคติ (3) ด้านทักษะ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้สนองต่อจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1.4.4.1 การวัดและประเมินผลด้านความรู้ ความคิดและความเข้าใจ ทำได้โดย การทดสอบควยขอเขียนทั้งประเภทปรนัยและอัตนัย การซักถาม การสอบปากเปล่า

1.4.4.2 การวัดและประเมินผลด้านเจตคติ ทำได้โดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านต่าง ๆ ทั้งในระหว่างการเรียนการสอน การทำกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน การทดสอบควยแบบวัดเจตคติที่มีต่อรายวิชาและต่อการจัดการเรียนการสอน การพูดคุย

1.4.4.3 การวัดและประเมินผลด้านทักษะ ทำได้โดยการสังเกตและตรวจสอบพฤติกรรมขณะมีปฏิบัติการทำงาน ทั้งงานเดี่ยวและทำงานกลุ่ม การวัดความรู้ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชา ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง การประเมินการใช้กระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และกระบวนการในการทำงาน

2. การประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำหลักสูตรรายวิชาสังคมไทยร่วมสมัยที่ยกร่างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาและการวัดผล รวม 5 คน ตรวจสอบและประเมินโดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการผสมผสานพื้นฐานความคิดของโกว์ (Gow อ้างถึงใน สัจด์ อูรราห์หม์, 2527) ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินในรูปแบบการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายใน (Intrinsic Analysis Model) กับแนวทางแบบการประเมินผลหลักสูตรของ เดวิด แพรท (Pratt อ้างถึงใน สัจด์ อูรราห์หม์, 2527) แบบการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แยกการพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรเป็น 5 หัวข้อ คือ

2.1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร

2.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.1.3 เนื้อหาและประสบการณ์

2.1.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

2.1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2.2 ผู้วิจัยรวบรวมผลการประเมินเพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

โดยการนำผลการประเมินของครู 5 คน มาวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรแต่ละหัวข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการประเมินค่าของครู และรวบรวมความเห็น และข้อเสนอแนะในแต่ละหัวข้อนั้น ๆ มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรใหม่ที่มีคุณภาพสูงขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสอน

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอน มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 พิจารณารูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร

รูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร แบบเน้นกระบวนการทางสังคมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในสภาพสังคมของตน เกิดความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักถึงหน้าที่ของตนที่จะช่วยพัฒนาสังคมของตนนั้น หมายถึง รูปแบบการสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กระบวนการทางสังคม อันได้แก่ แบบอย่างของการกระทำซึ่งประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมา การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล กระบวนการถ่ายทอด การเรียนรู้ การคุ้มครอง การต่อสู้ การแข่งขัน การปรับตัว การร่วมมือ และรวมถึงวิธีการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม เช่น การชักเย่อ การตกลงยินยอม การผสมผสานกลมกลืน การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ

การพิจารณารูปแบบการสอนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้

ศึกษาและพิจารณาวิธีการสอนและกระบวนการสอนจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายคน ในที่สุดเลือกใช้รูปแบบการสอนของ จอยซ์และเวล (Joyce and Weil) เป็นหลัก โดยเลือกใช้รูปแบบการสอนในการวิจัยครั้งนี้ 6 รูปแบบ ได้แก่

3.1.1 รูปแบบการสอนแบบกลุ่มสืบสวนโดยใช้กระบวนการ

การประชาธิปไตย (Group Investigation : Democratic Process as a Source)

3.1.2 รูปแบบการสอนแบบการซักถามเพื่อยืนยัน

ความคิดเห็น : การกระจางปัญหาสังคม (Jurisprudential Inquiry : Clarifying Public Issues)

3.1.3 รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติเพื่อศึกษาพฤติกรรมและค่านิยมของสังคม (Role-Playing Studying Social Behavior and Values)

3.1.4 รูปแบบการสอนแบบการใช้ความคิดเชิงอุปนัย : การเก็บรวบรวม การจัดกลุ่มและการจัดกระทำข้อมูล (Inductive Thinking : Collecting, Organizing and Manipulating Data)

3.1.5 รูปแบบการสอนแบบการฝึกกระบวนการสืบสวนสอบสวน : จากข้อเท็จจริงไปสู่ทฤษฎี (Inquiry Training : From Facts to Theories)

3.1.6 รูปแบบการสอนแบบการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Synectics : Enhancing Creative Thought)

เมื่อได้รูปแบบการสอน 6 รูปแบบข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ผสมผสานวิธีการสอนและกระบวนการสอนจากแนวคิดของเซเลอร์ (Saylor) เข้าไปกับรูปแบบการสอนดังกล่าว เพื่อจัดทำแผนการสอน ในเอกสารประกอบหลักสูตร

3.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับหลักสูตรและตรวจสอบความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการสอน

เมื่อกำหนดรูปแบบการสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน และเทคนิคการสอนแล้ว จึงนำรูปแบบการสอนทั้งหมด 6 รูปแบบมาขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับหลักสูตรและตรวจสอบความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการสอนด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการผสมผสานแนวคิดของโกว์ (Gow) แพรต (Pratt) และบลูม (Bloom) อ้างถึงใน Doyle Jr., 1983) ซึ่งเป็นแบบภาคส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

3.3 การแก้ไขปรับปรุง

ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และรวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน

จุดมุ่งหมายของการทดลองเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหลักสูตร และรูปแบบการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ในวิชาพื้นฐานทั่วไปในระดับอุดมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การเตรียมการทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน

1.1 การสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหนังสือประกอบการเรียนการสอน (Text) วิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา และคู่มือการเรียนการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดในการสร้าง ดังนี้

1.1.1 หนังสือประกอบการเรียนการสอน (Text) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดจากเนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนดขึ้นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของเนื้อหาดังหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะสังคมไทย ประกอบด้วย

(1) ประวัติความเป็นมาของสังคมไทยตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

(2) ลักษณะสำคัญและโครงสร้างที่สำคัญของสังคมไทย

(3) แนวคิดหรืออุดมการณ์ที่สำคัญของสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

(4) ค่านิยมและวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสังคม

(1) หลัทธิสังคม

(2) กระบวนการพัฒนาสังคม

(3) สถาบันสังคม

(4) ปัญหาสังคมไทย

(5) แนวทางการแก้ปัญหาและการควบคุม

ป้องกัน มิให้เกิดปัญหาสังคมไทยในอนาคต

ตอนที่ 3 สังคมไทยในอนาคต

(1) ลักษณะสังคมไทยในอนาคต

- การเปลี่ยนแปลงในระบบการเมือง
- การเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ
- การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา
- การเปลี่ยนแปลงในระบบความสัมพันธ์ทางสังคม
- ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน
- สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์
- การสื่อสาร ภูมิภาคม และคอมพิวเตอร์
- ค่านิยม วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของไทย
- ประชากร

(2) ทางเลือกที่สำคัญในอนาคตของไทย

- ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม
- ทางเลือกที่สำคัญในอนาคตของไทย
- บทบาท ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ดีในสังคม

1.1.2 คู่มือการเรียนการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัย

ในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียดของเนื้อหา ดังหัวข้อต่อไปนี้

1.1.2.1 คำอธิบายการใช้หลักสูตร

1.1.2.2 สังเขปรายวิชา

1.1.2.3 ประมวลการสอน ซึ่งประกอบด้วย

แผนการสอนใน 1 ภาคการศึกษา (16 สัปดาห์ 32 คาบการเรียน) แต่ละแผนการสอนประกอบด้วย

- จุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหาและมโนทัศน์
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- สื่อการสอน
- ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน
- การประเมินผล
- ภาคผนวก (ประกอบควย

คำอธิบายการใช้แผนการสอน จำนวนความที่ใช้สอนในแต่ละแผนการเรียน และขอเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและการประเมินผลเพิ่มเติม)

เมื่อเตรียมการเอกสารหลักสูตรเรียบร้อยแล้วได้นำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ วจแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยปรับปรุงตามขอเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้จริง

1.2 วางแผนการทดลองใช้หลักสูตร กับอาจารย์ผู้สอน

ผู้วิจัยได้เชิญอาจารย์อรุณี สติชัยภักติกุล จากมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ซึ่งกำลังศึกษาระดับคุณวุฒิศึกษาศาสตร์สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ช่วยสอน ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนได้ร่วมกันพิจารณาหลักสูตรและแผนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งเนื้อหา และกิจกรรมในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อทดลองสอนจริง

1.3 สุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้

เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 26 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากนักศึกษาวิชาเอกต่าง ๆ 5 วิชาเอก วิชาเอกละประมาณ 5 คน (15%)

2. การทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน

2.1 ขอบเขตการทดลอง นำหลักสูตรและรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2532 (ระหว่างเดือนธันวาคม 2532 - กุมภาพันธ์ 2533) รวม 32 คาบเรียน

2.2 แบบแผนการทดลอง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลอง

แบบกลุ่มเดียวที่มีการวัดก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Post test Design)

(Kerlinger, 1973)

R	O ₁	x	O ₂
---	----------------	---	----------------

- R หมายถึง การเลือกมาโดยการสุ่ม
- O₁ หมายถึง การวัดตัวแปรก่อนการทดลอง
- x หมายถึง การใช้ชุดการเรียนการสอน
วิชาสังคมไทยร่วมสมัยที่ผู้วิจัย
พัฒนาขึ้นแก่กลุ่มทดลอง
- O₂ หมายถึง การวัดตัวแปรหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแบบแผนการทดลองขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ปีการศึกษา 2532 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จาก 5 วิชาเอก คือ ภาษาไทย
ภาษาอังกฤษ จิตวิทยา เทคโนโลยีทางการศึกษา และสังคมศึกษา วิชาเอกละ 15%

ได้นักศึกษาทั้งสิ้น 26 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. ใ้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ซึ่งประกอบด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจและแบบวัดเจตคติ

3. ผู้สอนชี้แจงลักษณะวิชา จุดมุ่งหมายการเรียนรู

และวิธีการเรียนแก่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสาธิตวิธีการเรียนแต่ละรูปแบบ

4. ผู้สอนดำเนินการสอนไปตามหลักสูตรและรูปแบบ

การสอนที่พัฒนาขึ้นตลอดภาคการศึกษา

5. ใ้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบ

วัดชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการทดสอบก่อน

และหลังเรียน โดย t-test

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลหลักสูตร

1. ขอบเขตการประเมิน

1.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียน ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเรียนตามจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

1.2 การประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือประเมินผลการใช้หลักสูตร แยกเป็นแบบประเมินผล 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมไทย
รวมสมัย

ฉบับที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อสังคมไทยรวมสมัย

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมไทยรวมสมัย

2.1.1 การสร้างแบบทดสอบ

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมไทยรวมสมัย โดยอาศัยหลักการสร้างข้อสอบของบลูม (Bloom, et.al., 1972) และของชวาล แทร็คกุล (2506) ซึ่งวัดสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ความรู้ความจำ (2) ความเข้าใจ (3) การนำไปใช้ (4) การวิเคราะห์ (5) การสังเคราะห์ (6) การประเมินผล

ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ

4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ถ้าผู้ตอบแบบทดสอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

2.1.2 การทดลองใช้แบบทดสอบ

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งไม่เคยศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้อง

กับสังคมไทย จำนวน 90 คน เพื่อแก้ไขสำนวนภาษาให้เหมาะสม และนำผลทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อเพื่อหาความจำแนก (Discrimination Power) และระดับความยาก (Degree of Difficulty) เพื่อใช้ในการคัดเลือกข้อทดสอบรายข้อ และหาความสัมพันธ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 27% และเลือกข้อทดสอบที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าระดับความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 มาใช้เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ข้อสอบทั้งสิ้น 40 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ 0.642 โดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 21 (Kuder-Richardson Formular 21)

2.2 แบบวัดเจตคติต่อสังคมไทยร่วมสมัย

2.2.1 การสร้างแบบวัด

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเจตคติโดยการกำหนด

ขอความขึ้นใหญ่ต่อข้อตัดสินใจเลือกคำตอบ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นและความรู้สึกตรงกับข้อความที่กำหนดขึ้น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดตัวเลข 5 4 3 2 1 แทน ความคิดเห็นและความรู้สึกนั้น ๆ ตามลำดับ

แบบวัดประกอบด้วยเจตคติด้านต่าง ๆ

จำนวน 78 ข้อ แยกเป็น

อุดมการณ์ของสังคมไทย	8	ข้อ
เอกลักษณ์ของสังคมไทย	7	ข้อ
สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย	15	ข้อ
สาเหตุปัญหาสังคมไทย	35	ข้อ
ความสนใจสภาพสังคมปัจจุบัน	1	ข้อ
บทบาทภาระหน้าที่ในฐานะสมาชิกของสังคม	12	ข้อ

2.2.2 การทดลองใช้แบบวัด

ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับกลุ่ม

ตัวอย่างกลุ่มเดียวกับการทดลองใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวิเคราะห์หาความจำแนกโดยใช้ t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ปรากฏว่าได้แบบวัดที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75 ข้อ และได้ลำดับประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบวัด 0.924

2.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน

2.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน

โดยกำหนดหัวข้อใ้ครอบคลุมการใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน ดังนี้

- จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้
- เนื้อหาและมโนทัศน์
- รูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน และกระบวนการสอน
- การใช้สื่อการสอน
- การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
- ความเหมาะสมของเวลา กับเนื้อหาและกิจกรรม
- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.3.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วจัดสรุป

ประเด็นสำคัญ เพื่อนำเสนอผลการประเมินเป็นการบรรยาย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของผู้เรียน นำผลการวัดตัวแปร ก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ด้วย t-test โดยตั้งสมมติฐานทดลองว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์และเจตคติของการเรียนตามจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมไทยร่วมสมัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3.2 การประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร วิจารณ์จาก

3.2.1 คะแนนผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2 การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้คะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินไม่ต่ำกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5

3.2.3 ความคิดเห็นของผู้เรียน วิจารณ์จากความเห็นสองในสามของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสิน

ขั้นตอนที่ 6 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการสอน

ผู้วิจัยนำผลการประเมินหลักสูตรจากขั้นตอนที่ 5 ทั้งด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียน และด้านการใช้หลักสูตร มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อใหม่ความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริงในอนาคต

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 5 บท คือ

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย และคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแยกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. โครงสร้างของสังคม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทยร่วมสมัย
3. การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการสอนวิชาสังคมไทยร่วมสมัย

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร กล่าวถึง ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษา การดำเนินการในการศึกษา วิธีการและแหล่งค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร กล่าวถึงการดำเนินการร่างหลักสูตร การประเมินและการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร การนำเสนอหลักสูตรเพื่อใช้จริง

ขั้นที่ 3 การพัฒนาแบบแผนการสอน กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาแบบแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบการสอน การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับหลักสูตร และตรวจสอบความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการสอน

ชั้นที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน กล่าวถึง
 จุดมุ่งหมาย ขอบเขตการทดลอง การเตรียมการทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน
 ตลอดจนการทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน

ชั้นที่ 5 การประเมินผลหลักสูตรและรูปแบบการสอน กล่าวถึง
 ขอบเขตของการประเมิน การประเมินหลักสูตรและรูปแบบการสอน เครื่องมือและการพัฒนา
 เครื่องมือการประเมินผลหลักสูตรและรูปแบบการสอน การวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดเกณฑ์
 ในการประเมินผล

ชั้นที่ 6 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการสอน

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนา
 หลักสูตรและรูปแบบการสอน ซึ่งประกอบด้วยผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
 ผลการยกรางหลักสูตรและการประเมินโครงสร้างหลักสูตร ผลการพัฒนาและการตรวจสอบ
 รูปแบบการสอน ผลการทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอน

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ